

Που προσδιορίζουν τη συμμετοχή του ΤΕΕ στη συζήτηση για το εθνικό χωροταξικό (και ανεξάρτητα από το περιεχόμενό του):

1. Σε μια χώρα όπου το επίπεδο ανάπτυξης δεν φαίνεται να την ωθεί σε μεσοπρόθεσμους προγραμματισμούς και επιμένει να κινείται με προγράμματα τετραετίας, η συζήτηση προγραμματικών κατευθύνσεων δεκαπενταετίας είναι, πάντα, θετική εξέλιξη.

2. Το εθνικό χωροταξικό (ΕΧ), που αποτελεί την κορυφή της πυραμίδας του σχεδιασμού, δεν μπορεί να είναι ουδέτερο στη μάχη συμφερόντων (οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών, περιφερειακών, τοπικών), μάχη σκληρή σε ό,τι αφορά την πο-

7 σημεία αφετηρίας

λιτική γης και την κατανομή των πόρων στο χώρο.

3. Οι επιλογές που αποτελούν την αφετηρία των θέσεων του ΕΧ είναι οι επιλογές της Κυβέρνησης, εκφράζουν το «όραμά της».

4. Ο άτυπος, μη νομοθετημένος, σχεδιασμός, είναι σχεδιασμός στο κατώτερο επίπεδο.

5. Η ύπαρξη ΕΧ δεν θα αλλάξει, από μόνη της, τις συνθήκες υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Αντίθετα, υπάρχει ο κίνδυνος να αυξηθεί σημαντικά τον αριθμό νομοθετημάτων με εξαιρετικές διατάξεις, που δεν εφαρμόζονται και γίνονται εφελτήριο

νομοθετικών «παράθυρων», τα οποία συνιστούν τον κανόνα στην ελληνική πραγματικότητα.

6. Οι επιπτώσεις του χωροταξικού σχεδιασμού γίνονται αισθητές στα χαμηλότερα επίπεδα, αυτά της «εφαρμογής». Οι αρνητικές συνέπειές του θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε όλα τα επίπεδα, ώστε να λειτουργήσει η σχέση αλληλεξάρτησης με συμπλήρωση των κενών. Όλα αυτά θέτουν έναν αντικειμενικό περιορισμό στην αρτιότητα του πρώτου ΕΧ που θα ψηφισθεί από τη Βουλή.

7. Είναι αναγκαία η διαμόρφωση «χωροταξικής» συνείδησης. Έχει διαφανεί το χαμηλό, έως τώρα, επίπεδο της, αλλά πιστεύουμε ότι η συζήτηση και η ύπαρξη ΕΧ συμβάλλει στη διαμόρφωσή της.

Ο Πρόεδρος του ΤΕΕ Γιάννης Αλαβάνος εκτός από την ομιλία του στην Επιτροπή της Βουλής, κατέθεσε υπόμνημα με σκοπό, έστω και την έσχατη ώρα, να συμπληρωθεί το σχέδιο. Το πλήρες κείμενο του υπομνήματος δημοσιεύουμε στη συνέχεια.

ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Οι θέσεις και οι προτάσεις του ΤΕΕ

Σε σχέση με την έως σήμερα διαβούλευση:

1. Έχει υπάρξει διαβούλευση πέραν αυτής του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΣΧΣΑΑ) ή αυτής που προκάλεσαν οι καθ' ύλην αρμόδιοι φορείς; Σε επίπεδο Περιφέρειας, Νομαρχίας και Δήμου δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ουσιαστική.

2. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε στο ΕΣΧΣΑΑ δεν ήταν η ενδεικτική και παραδεκτή. Όχι τόσο λόγω συρρίκνωσης του χρόνου ή απόκλισης από προβλέψεις της μελέτης -χωρίς να προβληθεί η αντίστοιχη επιστημονική τεκμηρίωση- όσο γιατί ένα θεσμοθετημένο όργανο δεν οδηγήθηκε στο μεγαλύτερο βαθμό συγκλίσεων, δεν αποφάσισε με πλειοψηφίες και καταγραφή των μειοψηφιών, αλλά με απλή παράθεση των θέσεων των μελών του, ως συνοδευτικών του εισηγητικού κειμένου. Το γεγονός πως το όργανο αυτό κατά το νόμο πρώτα διαβουλεύεται και μετά γνωμοδοτεί, ενισχύει την υποχρέωση τήρησης της παραπάνω διαδικασίας.

3. Έχει καταγραφεί η αντίθεση

5 παρατηρήσεις

των φορέων που εκπροσωπούν τους ειδικούς επιστήμονες, αλλά και αρκετών εκ των μελετητών, σε σημαντικές διατάξεις του σχεδίου ΕΧ. Εγείρεται θέμα ερμηνείας της διάταξης του άρθρου 24 του Συντάγματος που επιτάσσει: «Οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης». Το ΤΕΕ υπερασπίζεται την τήρηση, στην ουσία της, της διάταξης, ανεξάρτητα αν ενσωματώθηκε στην τροποποίηση του Συντάγματος προκειμένου να περιοριστούν οι λόγοι παρέμβασης του ΣτΕ (κάτι στο οποίο αποσκοπούν αρκετές διατάξεις του σχεδίου ΕΧ).

4. Η συμμετοχή των πολιτών, των ενώσεων, των οργανώσεων και των ομάδων τους στο διάλογο κατά την κατάρτιση σχεδίων και προγραμμάτων συνιστά θεμελιώδη όρο, γιατί, εκτός των άλλων, ενισχύει την εγκυρότητα και τη διαφάνεια στη λήψη των αποφάσεων. Αυτή αποτελεί τον τελικό κριτή των επιλογών μελετητών και διοίκησης εάν θέλουμε

πράγματι έναν μακροχρόνιο σχεδιασμό, αλλά και σύμφωνα με τις προβλέψεις των διατάξεων της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του ΟΗΕ, όπως ενσωματώθηκαν στην Οδηγία 2003/4, τη σύμβαση του Αάρχους, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία το 2005. Κάτι τέτοιο όχι μόνο δεν έχει γίνει, αλλά και αποφεύγεται ως πρόβλεψη, δεδομένου ότι στο άρθρο 12, παρ.3 «ενθάρρυνση των συμμετοχικών διαδικασιών» αναφέρεται η πρόθεση δημιουργίας «χωροταξικής συνείδησης σε όσους εμπλέκονται στις διαδικασίες ανάπτυξης και χρήσης του χώρου». Ποιος πολίτης άραγε, κατά τους συντάκτες του κειμένου δεν εμπλέκεται, δεν ζημιώνεται ή ωφελείται από τις επιλογές που αφορούν το χώρο, τη γη και το περιβάλλον;

5. Από το ΕΣΧΣΑΑ (του οποίου η τελική γνωμοδότηση απαιτείται) έως την κατάθεση στη Βουλή, το ΕΧ έχει υποστεί τροπολογίες, οι περισσότερες προς θετική κατεύθυνση. Αυτό είναι απόρροια μιας διαβούλευσης που δείχνει να αποκτά χαρακτηρισικά κάποιος ωριμότητας, η οποία όμως δεν δείχνει να έχει ολοκληρωσει τον κύκλο της.

Του ΤΕΕ στις βασικές κατευθύνσεις:

1. Δεν μπορεί να απορρέει η συνολική και ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας ως συνέπεια μόνο των μεγάλων έργων και των συγκεκριμένων αξόνων ανάπτυξης, που γεωγραφικά και χρονικά, κατά απόλυτη προτεραιότητα, προσδιορίζονται από αυτά στο σχέδιο ΕΧ [(π.χ. από το «για όλα τα παραπάνω προϋπόθεση είναι η δημιουργία στη χώρα μας των αναγκαίων υποδομών σε λιμάνια, αερο-

συστήματα, στην ενδοχώρα, στο σύνολο της χώρας έναντι των προοπτικών της Αθήνας πρωτευόντως και της Θεσσαλονίκης. Όλες οι πολιτικές που καταγράφονται, συμβάλλουν στην ενίσχυση ενός υπάρχοντος μοντέλου που κανείς εμφανώς δεν υποστηρίζει.

3 βασικές διαφοροποιήσεις

ο χωροταξικός σχεδιασμός υπάγεται στις συνταγματικές διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος. Δηλαδή το ΕΧ δεν πρέπει να αποτελεί μια δεκαπενταετή παραλλαγή του ΕΣΠΑ, αλλά να το συνορθώνει από αυτήν τη σκοπιά που θα κάνει πιο ελκυστικές τις οικονομικές προοπτικές,

και τη διαμόρφωση πρόσφορων συνθηκών για την προσέλκυση σημαντικών, για την εθνική οικονομία, τουριστικών επενδύσεων. Εισαγωγή τύπων και μορφών διαχείρισης τουριστικών εγκαταστάσεων στην κατεύθυνση της βελτίωσης της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα» (άρθρο 7, Τουρισμός).

Αυτό που κάνει απόλυτα σαφή την παραπάνω εκτίμηση, που έρχεται σαν «κούπα να σαρώσει» οποιαδήποτε πιθανή αμφισβήτησή της έχει εισχωρήσει στο σχέδιο ΕΧ και μας βρίσκει απόλυτα αντίθετους είναι η διατύπωση στο άρθρο 12, παρ. 6: «Υιοθέτηση της αρχής της, κατά περίπτωση αναγκαίας, ευελξίας στο σύστημα του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, βάσει κατάλληλων κριτηρίων ή και μεγεθών. Πρόβλεψη, στο πλαίσιο του προηγούμενου στόχου, τρόπων έγκαιρης αντιμετώπισης προτάσεων ιδιωτικών επενδύσεων μεγάλης κλίμακας ή/και σημαντικής δημόσιας ωφέλειας, με την εφαρμογή συγκεκριμένων κριτηρίων και προϋποθέσεων, καθώς και με την πρόβλεψη υποβολής κατάλληλης τεκμηρίωσης». Με αυτήν τη διάταξη το ΕΧ αναγνωρίζει την αυτοκώρυσή του σε ότι αφορά τις μεγάλες επενδύσεις. Παράλληλα, όμως,

δρόμια και μεγάλα έργα) (προοίμιο ΙΙΙ, παρ.Α-5) και «τις ευκαιρίες που αναδύονται για την ανάπτυξη της χώρας μέσα από την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής που έχουν προγραμματισθεί ή κατασκευάζονται» (ΙΙΙ, παρ.Γ1-5), περνάμε στο «ο ορεινός χώρος διαθέτει προοπτικές αναζωογόνησης μέσα από τις επιδράσεις που θα δεχθεί από την αξιοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής» (ΙΙΙ, Η-3), για να καταλήξουμε στο «50% των εκτάσεων της χώρας δεν μπορεί να αξιοποιηθεί ή χρησιμοποιείται ελάχιστα» (ΙΙΙ, Ε-4)]. Διακρίνεται η υποτίμηση στα μικρά και μεσαία περιφερειακά έργα, στα οικο-

2. Έχουμε ανάγκη άμεσης ενίσχυσης της περιφερειακής οργάνωσης της χώρας. Το πρόβλημα είναι κατεξοχήν θεσμικό, αυτοδιοικούμενα και ισχυρά περιφερειακά όργανα, μετά οικονομικό, πόροι που διατίθενται στα αποκεντρωμένα όργανα, και κατά τρίτον διοικητικό, όπως δηλαδή και μόνο αντιμετωπίζεται στο άρθρο 11.

3. Υπάρχει μια ακραία προτεραιότητα και αγωνία για την προσέλκυση, τη μη αποθάρρυνση ή την απώλεια επενδύσεων. Μπορεί το ΕΧ να αποτελεί προγραμματικές κατευθύνσεις που προδιαγράφονται γενικώς στα άρθρα 18, 24, 106 του Συντάγματος, αλλά νομικά είναι αναμφισβήτητο ότι

αφού θα λαμβάνει υπόψη με προτεραιότητα τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Βλέπουμε να λείπει η περιβαλλοντική οπτική σε διατυπώσεις, όπως: «εξασφάλιση των θεμελιωδών προϋποθέσεων για τη λειτουργία των εξορμητικών δραστηριοτήτων, όταν αυτό επιβάλλεται για τεχνικοοικονομικούς λόγους ή για λόγους ασφάλειας» (άρθρο 7, Βιομηχανία). Δεν προσδοκούμε μια ηπιότερη και στραμμένη προς μια ποιοτική αναβάθμιση, τουριστική ανάπτυξη, το αντίθετο, από διατυπώσεις όπως: «δημιουργία σταθερού πλαισίου κανόνων για τη χωροθέτηση επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό

οδηγεί σε διαφορετική ανάγνωση σημαντικές διατάξεις του, εφόσον τις θέτει να υπηρετούν την προοπτική των μεγάλων επενδύσεων ως ουσιαστικά απόλυτη προτεραιότητά του. Για παράδειγμα, υπέρ ποίου θα ερμηνευθεί, σε αυτήν την περίπτωση, η διάταξη: «καθιέρωση μηχανισμών χωρικής αναδιάταξης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος για χωροταξικούς σκοπούς και σκοπούς προστασίας περιβάλλοντος, κατά προτίμηση εντός οικιστικών περιοχών, με παράλληλη διαχείριση των εκτάσεων του Δημοσίου» και μια σειρά παρεμφερών διατάξεων. ▶

Για να υποδηλωθεί η αναγκαιότητα καθαρότητας ορισμών, εννοιών, προθέσεων και στόχων

Ποιος θα κρίνει λέξεις και εκφράσεις που μόλις παραπάνω αναφέρθηκαν: κατά περίπτωση αναγκαία ευελιξία, πρόβλεψη υποβολής κατάλληλης τεκμηρίωσης, κατά προτίμηση ή τη διατύπωση «καλές πρακτικές» στην τελευταία παράγραφο του άρθρου 9, παρ. 4 (όταν γνωρίζουμε τις «κακές» προθέσεις του νομοσχεδίου για τον αιγιαλό και την παραλία που είχε θέσει σε διαβούλευση το ΥΠΟΙΟ και απέσυρε, μετά και την παρέμβαση ΤΕΕ και ΔΣΑ);

Σηματοδοτούν την απαγόρευση ή την, ουσία, εκχώρηση της δυνατότητας διατάξεις του τύπου: «αποφυγή χωροθέτησης, κοντά στην παραλία, εγκαταστάσεων που δεν απαιτούν γεινίαση με τη θάλασσα, καθώς και αποφυγή εγκαταστάσεων πολύ μεγάλης κλίμακας» (άρθρο 9, παρ. 4), «περιορισμό της διάσπαρτης εκτός σχεδίου δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε ευαίσθητες περιοχές [«Natura», ορεινός χώρος, μικρά νησιά με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης» (άρθρο 7 – Τουρισμός)], «οριστικοποίηση της οριοθέτησης - θεσμοθέτησης ζωνών Α' απόλυτου προστασίας και ζωνών Β' προστασίας της περιβάλλουσας περιοχής (αρχαιολογικοί τόποι και τοπία, ενάλιες αρχαιότητες, τοπία φυσικών οικοσυστημάτων, αγροτικά τοπία), όπου η εκτός σχεδίου δόμηση δεν θα επιτρέπεται παρά μόνον σε ειδικές και περιορισμένες περιπτώσεις» (άρθρο 12, παρ. 6);

6 ερωτήσεις + 1 παρατήρηση

Έρχεται σε αντίφαση η πρόβλεψη για την «αποθάρρυνση των μετακινήσεων με ΙΧ» (άρθρο 8, παρ. 2.1) με τις διατυπώσεις «αύξηση της συνολικής κυκλοφοριακής ικανότητας του αστικού οδικού δικτύου», «περιορισμό της χρήσης ΙΧ οχημάτων, τουλάχιστον κατά μήκος των σιδηροδρομικών αξόνων (συνδυασμένη χρήση σιδηροδρόμου – ΙΧ οχήματος)», «θέσπιση κινήτρων για οχήματα που διαθέτουν κινητήρες φιλικούς προς το περιβάλλον»;

Είναι συμβατή με τον ορισμό της

«συμπαγούς» πόλης και την πρόβλεψη για «περιορισμό της πληθυσμιακής μεγέθυνσης» Αθήνας και Θεσσαλονίκης η πρόβλεψη για «σταδιακή εξισορρόπηση της Θεσσαλονίκης με την Αθήνα», με τις προβλέψεις μάλιστα που αναφέρονται για τα δύο «μητροπολιτικά κέντρα» (άρθρο 5, παρ. Β1) ή η μη αναφορά στο προσόμιο ΙΙΙ, Γ1, 3 ως λιμανιών με διεθνείς προοπτικές, αυτών της Αλεξανδρούπολης και της Πάτρας;

Ορισμοί που υπάρχουν από το 1965 τουλάχιστον (πόλεις πόλοι,

δίπολα, πλέγμα πόλεων), με ποια έννοια χρησιμοποιούνται στο ΕΧ; Αν οι άξονες ανάπτυξης δεν συμπίπτουν με τους οδικούς, γιατί στο χάρτη 5 γίνεται αναφορά στους οδικούς άξονες ανάπτυξης σε αντιδιαστολή με τους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης;

Είναι εύλογο στην πρώτη του διατύπωση το σχέδιο του ΕΧ να έχει και αόριστες εκφράσεις και αντιφατικές διατάξεις και αλληλοσυγκρουόμενους όρους. Θα πρέπει να περιοριστούν κατά το δυνατόν. Και οπωσδήποτε, επειδή είναι το ανώτερο σχέδιο στην πυραμίδα του χωροταξικού σχεδιασμού, θα πρέπει να υπάρξει ειδικό άρθρο στο ΕΧ όρων και ορισμών.

Κατά την εισήγηση του Προέδρου της Βουλής κ. Σιούφα, το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης είναι ένα κείμενο, μια ιδιότυπη πράξη, η οποία εγκρίνεται από τη Βουλή και δεν μπορεί να προσβληθεί, «διότι δεν αποτελεί ούτε νόμο, ούτε σχέδιο νόμου, όπως προδιαγράφεται και στο πρώτο μέρος του Κανονισμού της Βουλής». Παράλληλα, στην απαντητική επιστο-

1 ερώτημα νομικής φύσης

λή του γγ του ΥΠΕΧΩΔΕ αναφορικά με το ερώτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης για το ΓΠΧΣΑΑ σημειώνεται: «Πρόκειται, κατά νόμο, για ένα συ-

νεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο γενικών κατευθύνσεων πολιτικής σε εθνικό επίπεδο στον τομέα του χωροταξικού σχεδιασμού και της αειφόρου ανάπτυξης και ως εκ τούτου δεν έχει τα χαρακτηριστικά σχεδίου ή προγράμματος κατά

την έννοια της Οδηγίας 2001/41/ΕΚ».

Δεδομένου ότι για το περιβαλλοντικό τμήμα του ΕΣΠΑ έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Μελέτης, το ερώτημα είναι πόσο ενδεικτικές ή δεσμευτικές είναι οι κατευθύνσεις του ΕΧ (ΓΠΧΣΑΑ) για τα άλλα επίπεδα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, και ειδικότερα για τα αναφερόμενα σε αυτό έργα.

10 προτάσεις

1. Αναπτυξιακή πολιτική

Να συμπληρωθεί σε όλες τις α-
 φαφορές σε τομεακές πολιτικές
 (νησιωτική πολιτική, πολιτική
 προστασίας τοπίου, πολιτική πα-
 ραγωγικών τομέων, κ.ά.) ότι η α-
 νάπτυξη γίνεται στο πλαίσιο της
 φέρουσας ικανότητας του τόπου
 και με σεβασμό στην κλίμακά του
 και τη δυναμική αναπαραγωγή
 του φυσικού περιβάλλοντος.

2. Μεταναστευτική πολιτική

Στο ρόλο της Ελλάδας στο διε-
 θνή και ευρωπαϊκό χώρο να λη-
 φθεί υπόψη το γεγονός ότι η
Ελλάδα είναι και παραμένει χώρα
 υποδοχής μεταναστών. Το στοι-
 χείο αυτό θα πρέπει να αντιμετω-
 πίζεται με ειδικές προβλέψεις, ε-
 κτιμήσεις και αναφορές στο
 Άρθρο 9 «Χωρική οργάνωση και
 ανάπτυξη του ορεινού, παράκτι-
 ου, νησιωτικού και αγροτικού χώ-
 ρου, καθώς και των παραμεθό-
 ριων περιοχών».

3. Πολιτιστική κληρονομιά

Να προστεθεί παράγραφος,
 ως εξής: «Εκτιμάται ότι θα πρέπει
 να επιχειρηθούν ουσιαστικές πο-
 λιτικές, ώστε η φυσική και πολιτι-
 στική κληρονομιά, από το αγροτι-
 κό τοπίο έως τα μνημεία των ι-
 στορικών κέντρων, να εξελιχθούν
 σε θετικούς οικονομικούς παρά-
 γοντες για την περιφερειακή ανά-
 πτυξη.»

Παρ' ότι η πολιτιστική κληρο-
 νομιά αποτελεί συγκριτικό πλεο-
 νέκτημα της χώρας, εντούτοις
 στο κείμενο του ΓΠΣΧΑΑ που
 κατατέθηκε στη Βουλή, έχει απα-
 λειφθεί, σε σχέση με την προη-
 γούμενη εκδοχή του, η παράγρα-
 φος 1.Β «Πολιτιστική Κληρονο-
 μιά», καθώς και η απεικόνιση των
 πολιτιστικών πόρων από τον αντί-
 στοιχο Χάρτη 10. Να προστεθεί
 στο κείμενο η παράγραφος 1.Β

και η απεικόνιση των πολιτιστικών
 πόρων, χωρίς αξιολόγηση, από
 τον αντίστοιχο Χάρτη 10, αλλά
 και ως σαφής ένδειξη ότι θα πρέ-
 πει να αναδεικνύεται το πλέγμα
 της μεταξύ τους αλληλεξάρτησης
 σε τοπικό, περιφερειακό και πα-
 νελλαδικό επίπεδο. Να προβλε-
 φθεί ιεραρχημένα, η ανάδειξη
 πολιτιστικών πυρήνων σε εθνικό
 και περιφερειακό επίπεδο.

4. Νησιώτικη πολιτική

Το προτεινόμενο μοντέλο χω-
 ρικής οργάνωσης προωθεί την α-
 νάπτυξη συμπληρωματικότητας
 και συνεργασιών των νησιών κυ-
 ρίως με την Αττική και λιγότερο
 μεταξύ των τριών αναπτυξιακών
 ενοτήτων των νησιών (Β. Αιγαίο,
 Κυκλάδες, Δωδεκάνησα) και την
 Κρήτη. Το ΓΠΣΧΑΑ που κατατέ-
 θηκε στη Βουλή σε αυτό το ση-
 μείο είναι σαφώς βελτιωμένο ένα-
 ντι της προγενέστερης διατύπω-
 σης.

Αξιολογώντας το δυναμισμό
 του νησιωτικού χώρου, ως προς
 το πληθυσμιακό του μέγεθος και
 ως προς το πλήθος των φυσικών
 και παραγωγικών πόρων και δρα-
 στηριοτήτων του, θα πρέπει να α-
 ντιμετωπιστεί με την ενδυνάμωση
 των αστικών κέντρων των νησιών,
 με συν-λειτουργία σε πολλα-
 πλούς και ολοκληρωμένους το-
 μείς, με ενίσχυση της σχέσης των
 νησιών με τις πλησιέστερες πό-
 λεις – λιμάνια του ηπειρωτικού
 τμήματος της χώρας, με εγκατά-
 σταση επιχειρήσεων που στηρί-
 ζονται στην εξέλιξη της τεχνολο-
 γίας και της τηλεματικής.

Να προστεθεί άξονας ανάπτυ-
 ξης που να διατρέχει το νησιωτι-

κό χώρο του Αιγαίου με κατεύ-
 θυνση Βορράς – Νότος και ο ο-
 ποίος να συνδέει το Β. Αιγαίο με
 την Κρήτη και με το χερσαίο σύ-
 στημα αστικών πόλων (ο ανατολι-
 κός άξονας ανάπτυξης της χώ-
 ρας σε αντιδιαστολή με τον ανα-
 φερόμενο ως ανατολικό χερσαίο
 άξονα, άρθρο 5, Γ).

Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί
 ως ειδική περίπτωση η συνολική
 γεωγραφική ανάπτυξη της Εύβοι-
 ας.

5. Δασικοί χάρτες

Η αναφερόμενη στο άρθρο
 10Ε κατάρτιση προγράμματος ο-
 ριοθέτησης των δασών, που συγ-
 χρηματοδοτείται από την ΕΕ και
 εκπονείται από την «Κτηματολό-
 γιο ΑΕ», είναι μια προκαταρκτική,
 ενδεικτική εργασία για τη σύνταξη
 των δασικών χαρτών, που επιβάλ-
 λεται από το άρθρο 24 του Συ-
 ντάγματος. Η σχετική αναφορά
 θα πρέπει να αφορά την κατάρτι-
 ση των δασικών χαρτών που έχει
 ανακοινώσει το Υπουργείο
 Αγροτικής Ανάπτυξης, ως επίσης
 συγχρηματοδοτούμενο πρό-
 γραμμα από την ΕΕ.

Η προθεσμία των τεσσάρων
 χρόνων που αναφέρεται, προφα-
 νώς δεν πρόκειται να ισχύσει αν
 συνδέεται με δέσμευση που ανά-
 γεται σε τροποποίηση του Συ-
 ντάγματος και των συνθηκών που
 δίδουν την ανεξαρτησία της χώ-
 ρας. Η λύση, που δεν είναι ούτε
 χρονοβόρα, ούτε σημαντικά πιο
 δαπανηρή, είναι κατά τη σύνταξη
 των δασικών χαρτών να ληφθούν
 υπόψη οι αεροφωτογραφίες του
 1945, οι πρόσφατες (δύο υπο-
 χρωτικές ημερομηνίες) και επι-

πλέον χρονολογιών (π.χ. 1960),
 ώστε χωρίς να διαιωνίζεται το κα-
 θεστώς ανυπαρξίας τους (προ-
 σχηματικά για δεκαετίες πλέον),
 να καταγραφούν οι περιοχές ό-
 που υφίσταται πραγματικό πρό-
 βλημα.

6. Κτηματολόγιο

Το ΤΕΕ έχει τεκμηριώσει ότι το
 έργο μπορεί να ολοκληρωθεί στα
 επόμενα δώδεκα χρόνια. Παρεμ-
 φερής εκτίμηση έχει γίνει από την
 «Κτηματολόγιο ΑΕ», η οποία και
 έχει γίνει αποδεκτή από τον
 Υπουργό. Παρ' όλα αυτά όχι μό-
 νο δεν υπάρχει σχετική διατύπω-
 ση στο σχέδιο ΕΧ, αλλά και η μο-
 ναδική υπάρχουσα συνδέεται με
 την προοπτική τροποποίησης
 του άρθρου 24 του Συντάγματος,
 ως επέκταση αυτής που αναφέ-
 ρεται για τους δασικούς χάρτες.

**7. Πρόληψη φυσικών και τε-
 χνολογικών καταστροφών**

Έχει πλέον αποδειχθεί ότι η
 πρόληψη κοστίζει αισθητά λιγό-
 τερο από τις δαπάνες της όποιας
 αποκατάστασης γίνεται στην
 Ελλάδα. Παράλληλα, λόγω των
 δραματικών γεγονότων της
 προηγούμενης χρονιάς, έχουν
 διατυπωθεί συγκεκριμένα μέτρα
 πρόληψης όσον αφορά την προ-
 στασία των δασών. Κοινή αφετη-
 ρία τους η ανάγκη ύπαρξης συ-
 ντονιστικού οργάνου, επιτελικής
 επιτροπής ανάλυσης των αιτιών
 των πυρκαγιών, εξαγωγής συμπε-
 ρασμάτων, αναδιάρθρωσης των
 αρμοδιοτήτων όλων των εμπλε-
 κόμενων φορέων, δημιουργίας
 συνείδησης προστασίας σε ό-
 λους τους κατοίκους, ρήξης στον
 επαναλαμβανόμενο κύκλο κατα-
 στροφής. Η σχετική διατύπωση
 του άρθρου 10, παρ. 5 πρέπει να
 γίνει πιο σαφής και πλήρης (πα-
 ρατίθεται στο τέλος το κείμενο ▶

ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ ΚΟΠΗ ΜΠΕΤΟΝ ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
 ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
 ✓ χωρίς σκόνη - θόρυβο Κρόνου 2, Μαρούσι τηλ.: 2109577707, fax: 2108062416 e-mail: info@texniki-prooptiki.gr
GUNITE - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ - ΑΝΘΡΑΚΟΝΗΜΑΤΑ - ΤΣΙΜΕΝΤΕΝΕΣΕΙΣ - ΡΗΤΙΝΕΣ - ΑΜΜΟΒΟΛΗ web-site: www.texniki-prooptiki.gr
 ΚΙΝ.: 6932464330

των συμπερασμάτων από την πρόσφατη ημερίδα του ΤΕΕ για την πρόληψη των πυρκαγιών με χρήση σύγχρονων μεθόδων τεχνολογίας και πληροφορικής).

Επιπλέον, θα πρέπει να γίνει σαφέστερη μνεία παρεμβάσεων σε άλλα σημαντικά ζητήματα που αφορούν την πιθανότητα καταστροφών στη χώρα μας. Για παράδειγμα, την άμεση υιοθέτηση, ένταξη στο ελληνικό δίκαιο και ενεργοποίηση της πρόσφατης οδηγίας της ΕΕ που αναφέρεται στην αντιπλημμυρική προστασία και προβλέπει έναν επαναλαμβανόμενο εξασετή κύκλο καταγραφής των περιοχών που είναι σε δυνητικό κίνδυνο, χαρτογράφησης, μελέτης και λήψης μέτρων. Ή την επιτάχυνση στη λήψη μέτρων που αφορούν την αντισεισμική προστασία της χώρας (επί συνόλου 80.000 δημοσίων κτιρίων έχει γίνει σχετικός οπτικός έλεγχος «τρωτότητας» στα 6.000).

8. Εκτός σχεδίου δόμηση

Συμφωνούμε με τα προτεινόμενα στο σχέδιο ΕΧ μέτρα (άρθρο 12). Θεωρούμε θετική την πολλαπλή αναφορά σε αυτό της προοπτικής της βαθμιαίας υποκατάστασής της, έστω και αν σε ορισμένα σημεία θεωρούμε ότι η διατύπωση θα έπρεπε να είναι απολύτως πιο αυστηρή. Θεωρούμε ως αισιόδοξη ένδειξη ότι όλες οι πτέρυγες της Βουλής τάσσονται προς την κατεύθυνση του βαθμιαίου περιορισμού της μέχρι την κατάργησή της, όπως τουλάχιστον προτείνει το ΤΕΕ. Συμφωνεί αυτό με τη θέση του ΣτΕ ότι οι εκτός ορίων εγκεκριμένου σχεδίου περιοχές δεν προορίζονται για οικιστική ανάπτυξη, αλλά και με τη βούληση των πολιτών, όπως αυτή καταγράφεται, με συντριπτική πλειοψηφία, σε δημοσκοπήσεις.

Παρ' όλα αυτά οι υπάρχουσες διατυπώσεις θα μείνουν ευχολόγιο, εάν δεν συμπληρωθούν με

τα παρακάτω μέτρα:

- Να προβλεφθεί ρητά η –άμεση– εκπόνηση «**Ειδικού Πλαισίου Οικιστικής Ανάπτυξης**», με στόχο τη μελέτη ανά γεωγραφική περιοχή του φαινομένου, την καταγραφή των νομικών και τεχνικών δυνατοτήτων, της σύνταξης χρονοδιαγράμματος λήψης μέτρων αντιμετώπισης του, μέχρι την κατάργησή της.

Παράλληλα, θα διατυπώσει κατευθύνσεις για: (α) την ενίσχυση του οικιστικού δικτύου της χώρας που αποτελεί χωρικό κεφάλαιο, (β) την εφαρμογή αειφορικών στρατηγικών στον αστικό χώρο και την αστική ανάπτυξη, (γ) την επεξεργασία μέτρων πολιτικής γης για την εφαρμογή της αρχής της συμπαγούς πόλης, της προστασίας του περιβαλλοντικού χώρου και των αστικών αναπλάσεων και (δ) να συμπεριλάβει το θέμα της παραθεριστικής κατοικίας, που κακώς έχει ενσωματωθεί στο ειδικό πλαίσιο τουρισμού, ώστε να ευθυγραμμιστεί με τις συνταγματικές επιταγές που διέπουν την οικιστική ανάπτυξη και να ενταχθεί ουσιαστικά στη θεώρηση των τοπικών χωρικών σχεδίων (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ)

- Να υπάρξει πρόβλεψη για προκήρυξη, ολοκλήρωση και χρηματοδότηση όλων των αναγκαίων μελετών, στο γρηγορότερο χρόνο. Δεν μπορεί να γίνεται ανεκτή η καταστροφή του τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος,

υπέρ ενός απόλυτα στρεβλού μοντέλου δομημένου περιβάλλοντος, επιζήμιου από οποιαδήποτε σκοπιά οικονομικής ανάπτυξης και αν ιδωθεί, χάριν της αδυναμίας χάραξης μιας στοιχειώδους πολιτικής παρέμβασης στο περιβάλλον. Τα περιφερειακά πλαίσια πρέπει να επανελεγχθούν κυρίως ως προς το σκέλος της εφαρμογής τους και της ανά-

ωλογικών μελετών, πιθανά προβλήματα χρηματοδότησης λόγω λήξης προγραμμάτων όπως «Θησέας», κ.ά.) ενώ ο σχεδιασμός εξακολουθεί, σε μεγάλο βαθμό, να διενεργείται αποσπασματικά, χωρίς προγραμματισμό και κατευθύνσεις.

Ειδικότερα παρατηρούμε τα εξής:

- Μεγάλες καθυστερήσεις στις

δρασης με τα άλλα επίπεδα σχεδιασμού. Η σημερινή εικόνα, όπως αμέσως παρακάτω παρατίθεται, πρέπει να ανατραπεί.

Η εικόνα της διαδικασίας προκήρυξης και ανάθεσης των μελετών τα δύο τελευταία χρόνια, από το Μάρτιο του 2006 μέχρι και το Μάρτιο 2008, δείχνει ότι οι ρυθμοί ως προς τις αναθέσεις έχουν επιβραδυνθεί σε σχέση με την προηγούμενη διετία 2004-2006 για διάφορους λόγους (προδιαγραφές περιβαλλοντικών και γε-

αναθέσεις των μελετών, ενώ αρκετές μελέτες επαναπροκηρύσσονται.

- Έχουν εγκριθεί μόλις 15 ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑ (τα 12 στην Κεντρική Μακεδονία), παρότι οι πρώτες προκηρύξεις δημοσιεύτηκαν πριν 8 χρόνια!

- Για το σύνολο της Χώρας, πλην της Αττικής, έχουν προκηρυχθεί μελέτες για 310 σε σύνολο 910 ΟΤΑ (34%) και υπολείπεται ακόμη μελέτες για 600 ΟΤΑ!

Τα δύο τελευταία χρόνια προ-

κηρύχθηκαν μελέτες για 50 ΟΤΑ, δηλαδή 25 μελέτες το χρόνο, γεγονός που σημαίνει ότι εάν δεν επιταχυνθεί ο ρυθμός των προκηρύξεων - αναθέσεων για να ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός στην περιφέρεια απαιτούνται περίπου 24 χρόνια!!

- Έχουν ανατεθεί μελέτες για 200 ΟΤΑ, δηλ. έχει ανατεθεί το 65% των μελετών που προκηρύ-

και ανατεθεί, αναλογικά, οι περισσότερες μελέτες (64 και 58 μελέτες αντίστοιχα, σε σύνολο 134 ΟΤΑ) ενώ έχουν θεσμοθετηθεί 12 στο σύνολο των 15 για όλη τη Χώρα.

- Στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Β. Αιγαίου και Δυτικής Μακεδονίας έχει προκηρυχθεί μικρός αριθμός μελετών (5, 2 και 8 μελέτες αντίστοιχα) και πάντως καμία την τελευταία διετία.

Σύμφωνα με αναλυτικότερα στατιστικά στοιχεία, σε συνδυασμό με την εικόνα των μελετών που προκηρύχθηκαν ανά Νομό, παρατηρείται ότι το ενδιαφέρον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις μελέτες ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ εστιάζεται κυρίως σε περιοχές που γειτνιάζουν με τα μεγάλα αστικά συγκροτήματα και δέχονται πιέσεις για παραθεριστική κατοικία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Χαλκιδική, η Εύβοια και η βορειοανατολική Πελοπόννησος (Κορινθία και Αργολίδα).

- Να αρχίσουν άμεσα να εφαρμόζονται μέτρα για:
 - την κατάργηση όλων των ισοχουσών παρεκκλίσεων ως προς την αρτιότητα των γηπέδων και τη δόμηση κατά μήκος των οδών,
 - την επιβολή μεγάλων αρτιοτήτων συνοδευμένη από δραστι-

κή μείωση της επιτρεπόμενης δομήσιμης επιφάνειας, στον περιαστικό χώρο και στις κρίσιμες αναπτυσσόμενες ή υπό ανάπτυξη παράκτιες και νησιωτικές ζώνες,

- την άμεση απαγόρευση της δόμησης ένθεν και ένθεν υφιστάμενων και μελλοντικών οδικών και σιδηροδρομικών αξόνων, σε ζώνες ενιαίου πλάτους με δυνατότητα καθορισμού ορισμένων ζωνών, όπου είναι αυτό αποδεκτό μετά από αιτιολόγηση από τα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού (ΓΠΠ και ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ).

9. Για την αυθαίρετη δόμηση

Επίσης, δεν διαφωνούμε με τα προτεινόμενα μέτρα, αν και η διατύπωση «αλλαγή του τρόπου έκδοσης οικοδομικών αδειών και ενίσχυση των αρμοδίων υπηρεσιών σε προσωπικό και μέσα» θα έπρεπε να είναι: επαναφορά των πολεοδομικών γραφείων στην πραγματική τους αποστολή, ρυθμίσεις για την απρόσκοπτη λειτουργία τους, εισαγωγή της πληροφορικής σε όλες τις δράσεις τους, πάταξη των απίπων που οδηγούν σε φαινόμενα διαφθοράς, ενίσχυση όλων των υπηρεσιών που εμπλέκονται στην έκδοση οικοδομικών αδειών σε προσωπικό και μέσα (π.χ. υπηρεσίες αρχαιολογίας).

Εν τούτοις είναι αδιανόητο στο ΕΧ να μην περιλαμβάνεται η διατύπωση για λήψη μέτρων ώστε να αποφευχθεί κάθε νέο φαινόμενο αυθαιρεσίας, να αποκλεισθεί η ύπαρξη επόμενης γενεάς αυθαιρέτων, ώστε να αντιμετωπιστούν με αίσθημα κοινωνικού δικαίου, μετριοπάθειας και ασφάλειας όλα τα υπάρχοντα αυθαίρετα. Θα πρέπει να αναφέρεται ότι θα ενισχυθεί κάθε προσπάθεια που θα εντοπίζει και θα κατεδαφίζει τα

αυθαίρετα «εν τη γενέσει» τους, κάθε μέτρο ουσιαστικού ελέγχου και αντιμετώπισης τους και ότι θα εφαρμόζεται κάθε σχετική απόφαση που έχει τελεσιδικήσει. Δε νοείται να αφαιρεθεί κάθε πρόβλεψη στον «επαρκή έλεγχο και αυστηρή εφαρμογή της περί αυθαιρέτων κτισμάτων νομοθεσίας» όταν έχει αποδειχθεί ότι δεν αποτρέπεται τα φαινόμενα αυθαιρεσίας και ότι η επιβολή διαρκώς και αυστηρότερων ποινών δεν είναι αποτρεπτική και αποτελεσματική αλλά λειτουργεί ανασταλτικά στη λήψη ουσιαστικών μέτρων.

10. Η χωρική διάσταση στις κοινωνικές υποδομές

Η ελλιπής απεικόνιση στο ΕΧ των ζητημάτων που άπτονται πολιτικών άλλων Υπουργείων (όπως Αγροτικής Ανάπτυξης, Παιδείας, Έρευνας και Τεχνολογίας, ΥΠΕΣΔΑ κ.ά.) αποτελεί ένδειξη μειωμένης ενδοκυβερνητικής συνεργασίας σε όλη τη διαδικασία, τόσο κατά την εκπόνηση της μελέτης, όσο και κατά τη «διαβούλευση». Αυτό σηματοδοτεί ότι σημαντικότερες τομακές πολιτικές, όπως αυτές που αφορούν την υγεία (ΕΣΥ), την παιδεία (Πανεπιστήμια, εκπαίδευση), την καινοτομία, τα ερευνητικά κέντρα, τον αθλητισμό, θα εξακολουθήσουν να ασκούνται χωρίς χωρική διάσταση. Οι πόροι του ΕΣΠΑ κατά 80% έχει δηλωθεί ότι κατευθύνονται στην περιφέρεια, αλλά κεντρικά θα αποφασιστεί η κατανομή του 50% από αυτούς, με πρόβλεψη ότι δύσκολα θα υπάρξει «περιφερειακή» απορρόφηση, ιδίως στους τομείς που παραπάνω αναφέρονται. Το ΓΠΧΣΑΑ θα πρέπει με δράσεις να συμβάλει στην υλοποίηση του συγκεκριμένου στόχου του ΕΣΠΑ.

χθηκαν και το 22% των 910 ΟΤΑ. - Σε 6 Νομούς εξακολουθεί να μην έχει προκηρυχθεί καμία μελέτη (Δράμας, Γρεβενών, Ευρυτανίας, Λευκάδας, Ζακύνθου, Χίου).

- Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν προκηρυχθεί

και το 22% των 910 ΟΤΑ. - Σε 6 Νομούς εξακολουθεί να μην έχει προκηρυχθεί καμία μελέτη (Δράμας, Γρεβενών, Ευρυτανίας, Λευκάδας, Ζακύνθου, Χίου).

 <p>ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΕ</p> <p>ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΟΙΚΩΝ :</p> <p>STULZ & COSMOTEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΧΩΡΟΥΣ Η/Υ - ΤΗΛΕΤ/ΝΙΩΝ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ • ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΓΙΑ ΗΛΙΚΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΩΝ • ΥΨΡΑΝΤΕΣ ΑΤΜΟΥ & ΥΠΕΡΗΧΩΝ
	<p>Κέας 22 Μελίσσιο Τ.Κ. 15127 Τηλ. 2108034147 -8, 2108042146 Fax 2106130284 www.diamar.gr email: dajsi@tee.gr</p>

Σωρεία παρατηρήσεων κατέθεσαν κατά τη συζήτηση του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου οι εκπρόσωποι των κομμάτων της αντιπολίτευσης, οι οποίοι ζήτησαν την απόσυρσή του και την επανακατάθεσή του, αφού προηγηθεί ένας ουσιαστικός διάλογος. Ειδικότερα:

Το ΠΑΣΟΚ

Ο ειδικός εισηγητής του ΠΑΣΟΚ, **Γιάννης Μανιάτης**, αμφισβήτησε ότι υπάρχει θετική γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας και Αειφόρου Ανάπτυξης και ότι δεν απαιτείται να

«Θεωρούμε –κατέληξε– ότι το συγκεκριμένο κείμενο δεν μπορεί να αποτελέσει κείμενο διαλόγου για το μέλλον της χώρας τα επόμενα 15 χρόνια και γι' αυτό θα είμαστε αρνητικοί στην υπερψήφισή του».

Το ΚΚΕ

Πρόκειται για αντιλαϊκό κατασκευάσμα, που στόχο έχει την ενίσχυση της κερδοφορίας του κεφαλαίου, την εμπορευματοποίηση της γης, την κατάργηση του όποιου προστατευτικού πλαισίου υπάρχει για την προστασία του περιβάλλοντος και την αλλαγή των χρήσεων της γης, προκειμένου να εξυπηρε-

περιουσία και διαφορετικά εάν ανήκει σε ιδιώτες.

Με την πρόταση της κυβέρνησης, συνέχισε, επιδιώκεται η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η προσέλκυση επενδύσεων, προκειμένου να εισέλθει το μεγάλο κεφάλαιο της ΕΕ στα Βαλκάνια και όλα αυτά σε συμμόρφωση με τη στρατηγική της Λισαβόνας.

Για το ΚΚΕ, κατέληξε, ο χωροταξικός σχεδιασμός και η πολιτική γης είναι συνδεδεμένα με τις σχέσεις παραγωγής και την ιδιοκτησία της γης, η οποία πρέπει να αποτελεί κοινωνικό αγαθό και ως τέτοιο πρέπει να ικανοποιεί τις κοινωνικές ανάγκες και τη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών μέσα από έναν κεντρικό σχεδιασμό της οικονομίας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ

Θα έπρεπε να αποσυρθεί και να συζητηθεί καλύτερα με όλους τους φορείς, επισήμανε η ειδική εισηγή-

θεί συνδυαστεί με την ολοκλήρωση του Εθνικού Κτηματολογίου, ούτε με το δασολόγιο και ότι έρχεται να ενισχύσει το στρεβλό μοντέλο ανάπτυξης που έχει ήδη η χώρα. Όλοι οι οδικοί άξονες, όλες οι αερομεταφορές, οι σιδηροδρομικές μεταφορές, οι ακτοπλοϊκές γραμμές, που προβλέπονται, ενισχύουν το σημερινό αθηνοκεντρικό μοντέλο, ενισχύουν τον υδροκεφαλισμό της χώρας.

Ανέφερε, επίσης, ότι η εκτός σχεδίου δόμηση δεν αντιμετωπίζεται με αυτό το σχέδιο, αν και θα έπρεπε να μπει σε μια πορεία αντιστροφής, αντίθετα διατηρούνται οι παρεκκλίσεις. Δεν υπάρχει μια αντίληψη συμπαγούς ανάπτυξης των πόλεων, δεν υπάρχει προστασία της αγροτικής γης.

Τα χαρακτηριστικά αυτής της χώρας, τα οποία πρέπει να αναπτύξει και που είναι το περιβάλλον, η φύση, οι ακτές μας, οι ορεινές μας περιοχές, αλλά και ο πολιτισμός μας, είναι εκτός αυτού του Χωροταξικού Σχεδίου, κατέληξε.

Το ΛΑΟΣ

Ο εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ, **Ηλίας Πολατίδης**, εξέφρασε τη διαφωνία του κόμματός του με τον τρόπο που ακολουθήθηκε με την κατάθεση του νομοθετήματος στη Βουλή, επισημαίνοντας ότι θα έπρεπε να έρθει ως νομοσχέδιο που θα επιδεχόταν τροπολογίες από τους βουλευτές.

Επισήμανε, επίσης, ότι το σχέδιο σε όλους τους τομείς παρουσιάζει εξ ορισμού αντιφάσεις, αλλά και ότι αυτό που διατρέχει όλο το κείμενο είναι αυτό που ονομάζουμε παγκοσμιοποίηση, νέα τάξη πραγμάτων.

Ακόμη, ότι δεν αναφέρει ότι ο πληθυσμός πρέπει να μειωθεί στα μητροπολιτικά κέντρα, ενώ χαρακτήρισε απαράδεκτη την πρόβλεψη της ηλεκτροδότησης των νησιών από την Τουρκία. Τέλος, κατέθεσε επιστολή, με την οποία ζητά την κατάταξη των Σερρών στους λοιπούς εθνικούς πόλους.

Να αποσυρθεί το νομοθέτημα ζήτησε η αντιπολίτευση

προηγηθεί εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων με βάση σχετικές Οδηγίες της ΕΕ, ενώ ζήτησε την απόσυρσή του.

Επίσης, τόνισε ότι είναι μύθοι ότι το Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο που κατατέθηκε: Αποτελεί μεγάλη μεταρρύθμιση, καθώς δεν διορθώνει κανένα από τα κακώς κείμενα. Γίνεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, θυμίζοντας το νόμο του ΠΑΣΟΚ του 1999 περί χωροταξίας και τη θεσμοθέτηση 12 περιφερειακών χωροταξικών σχεδίων το 2003. Προέκυψε μετά από εκτενή διάλογο, επικαλούμενος και σχετική ανακοίνωση δέκα περιβαλλοντικών οργανώσεων. Φέρνει μια νέα διοικητική μεταρρύθμιση της χώρας. Με αυτό «ο καθένας θα ξέρει τι και πού θα κάνει». Θα γίνουν αλλαγές στην εκτός σχεδίου δόμηση και στην αυθαίρετη δόμηση. Θα συμβάλει στην περιβαλλοντική προστασία και στην αειφόρο ανάπτυξη της χώρας. Ακολουθεί ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης. Έχει οραματικό περιεχόμενο.

τηθούν τα μεγάλα συμφέροντα, τόνισε ο ειδικός εισηγητής του ΚΚΕ **Νίκος Καραθανασόπουλος**, ο οποίος ζήτησε να αποσυρθεί.

Η χωροταξία, τόνισε, είναι ένα εργαλείο που δεν προσδιορίζει το μοντέλο της ανάπτυξης, το θέμα είναι τι θέλει κάποιος να λύσει με τη χωροταξία και σε ποιον τελικά ανήκει η γη, αφού διαφορετικά είναι τα πράγματα εάν η γη είναι κοινωνική

τρια του ΣΥΡΙΖΑ, **Άννα Φιλίνη**. Ανέφερε ότι ακόμη και οι μελετητές είδαν τη μελέτη τους να ανατρέπεται και να διαστρεβλώνεται, ενώ πρόσθεσε ότι το Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο που κατατέθηκε, έρχεται σε αντίθεση με τα αντίστοιχα περιφερειακά σχέδια που έχουν εκπονηθεί, ενώ δεν λαμβάνει υπόψη του το ΕΣΠΑ 2007-2013.

Επίσης, επισήμανε ότι αυτό δεν

Ανοιχτός σε βελτιώσεις ο Γ. Σουφλιάς

Το Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο που κατέθεσε, υπερασπίστηκε και στη Βουλή ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, **Γιώργος Σουφλιάς**, ενώ παράλληλα δήλωσε ανοικτός σε βελ-

τιώσεις και θετικές προτάσεις που θα γίνουν. Για το λόγο αυτό, είπε, δεν θα καταθέσει το νομοθέτη-

μα στην Ολομέλεια της Βουλής, αμέσως μετά την πενήνθημη συζήτησή του στις αρμόδιες επιτροπές, αλλά θα μεσολαβήσει κάποιο διάστημα ώστε να πάρει υπόψη του αυτές τις παρατηρήσεις.

Την αναμόρφωση του Γενικού Πλαισίου προτείνει η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (ΟΚΕ) στην πρώτη της εκτίμηση, υποστηρίζοντας ότι υπάρχει κενό σε πολλά πεδία για τα οποία θα έπρεπε το Γενικό Πλαίσιο να παρέχει κατευθύνσεις, όπως, για παράδειγμα, στην πολιτική τοπίου ή στην πολιτική γης. Παράλληλα, χρειάζεται μεγαλύτερος συντονισμός με τον αναπτυξιακό προγραμματισμό (ΕΣΠΑ 2007-2013), καθώς υπάρχουν αντιφάσεις μεταξύ ΕΣΠΑ και Γενικού Πλαισίου.

Τη ριζική αναμόρφωση του Χω-

ροταξικού Σχεδίου είχε ζητήσει ο ΣΑΔΑΣ - ΠΕΑ και πρότεινε, με ολοκληρωμένο κείμενο, μια διαφορετική προσέγγιση στη σύνταξη του Γενικού Πλαισίου, με έγγραφο του προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, στο οποίο τονιζόταν, μεταξύ άλλων, ότι παρά τις αναφορές σε στόχους όπως οικονομική και κοινωνική συνοχή, βιώσιμη ανάπτυξη και ισόρροπη χωρική ανάπτυξη, δεν διαμορφώνει την αναγκαία ολοκληρωμένη συνεκτική προσέγγιση που να υποστηρίζει λύσεις συμβατές με πραγματικές αναπτυξιακές τάσεις

και ανάγκες του ελλαδικού χώρου, σε αντιστοιχία με τις αρχές - στόχους: ισορροπία, προστασία, ανάπτυξη.

Ως «κείμενο ιδεών και προθέσεων» χαρακτηρίζει η ΓΣΕΕ το Γενικό Πλαίσιο, ενώ η ΚΕΔΚΕ αναφέρει ότι μπορεί να οδηγήσει σε ανταγωνισμό των ελληνικών πόλεων.

Ο ΣΕΒ επισημαίνει ότι πρέπει να συνδεθεί το Εθνικό Χωροταξικό με τα αναπτυξιακά προγράμματα, να γίνει ειδική αναφορά του τριτογενούς τομέα των υπηρεσιών. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στην προτεινόμενη διοικητική και γεωγραφική

επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η Ολομέλεια εκτιμά ότι στην περίπτωση του Εθνικού Χωροταξικού Πλαισίου, κατά παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας, δεν εκπονήθηκε προηγούμενη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εκφράζει τη βεβαιότητα ότι στην περίπτωση που δεν υπάρξουν τροποποιήσεις «η χώρα απειλείται με την επιβολή μιας νέας καταδίκης για παράβαση του κοινοτικού Δικαίου περιβάλλοντος». Καταλήγει δε, ότι «σε περίπτωση ακύρωσής του συμπαρασύρονται όλα τα ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια τα οποία θα εκδοθούν δύναμι αυτού».

Να αποσυρθεί το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο, το οποίο χαρακτηρίζουν «παρωδία», ζητούν δέκα περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι «Αρκτούρος», «Αρχέλων», «Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού», «Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης», «Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία», «Καλλιτώ», «Δίκτυο Μεσόγειος SOS», «ΜΟπ-Εταιρεία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας», «Greenpeace» και «WWF Ελλάς».

Ειδικότερα, οι δέκα οργανώσεις υποστηρίζουν ότι η ανάγκη ολοκλήρωσης του χωροταξικού σχεδιασμού είναι επιτακτική, αλλά αυτό δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογία για την προώθηση ενός σχεδίου «που υπόκειται διακρίση προβλημάτων, νομιμοποίηση αυθαιρεσιών και όχι λύσεις», όπως αναφέρουν.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδό-

μων και Χωροτακτών (ΣΕΠΟΧ) θεωρεί ότι το Γενικό Πλαίσιο ως προς τη χωροταξική πολιτική δεν αναφέρεται σε ολοκληρωμένες κατευθύνσεις, ενώ το σκέλος του περιβάλλοντος χωλαίνει, καθιστώντας προβληματική την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ανοικτής συζήτησης που διοργάνωσε ο ΣΕΠΟΧ για το Χωροταξικό, πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα για την πολιτική γης και την πολιτική χρήσεων γης, με έμφαση στον περιορισμό, με στόχο την κατάργηση, της εκτός σχεδίου δόμησης, με συγκεκριμένες δεσμεύσεις. Παράλληλα, πρέπει να ενισχυθούν οι μορφές οργανωμένης οικιστικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης και να ληφθούν συγκεκριμένα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα για την αντιμετώπιση της παθογένειας της αυθαίρετης δόμησης.

Το γενικό συμπέρασμα της συζήτησης είναι ότι το Εθνικό Χωροταξικό Πλαίσιο, που κατήρτισε το ΥΠΕΧΩΔΕ, πρέπει να βελτιωθεί, ενώ κρίθηκαν ως πολύ στενά τα χρονικά πλαίσια που τέθηκαν από το ΥΠΕΧΩΔΕ για την ολοκλήρωση της διαβούλευσης στο Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας. Αναφέρθηκε ότι είναι γενικές και ασαφείς επιμέρους διατάξεις του, ενώ επισημάνθηκε η έλλειψη συγκεκριμένων χρονικών δεσμεύσεων για την εφαρμογή των βασικών στόχων του.

Κριτική που άσκησαν άλλοι φορείς

ανασυγκρότηση, ενώ σημειώνει ότι πρέπει να γίνει αναφορά στην οργανωμένη δόμηση ως μορφή ανάπτυξης τόσο των παραγωγικών, όσο και των οικιστικών δραστηριοτήτων.

Ζητήματα νομιμότητας του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου έθεσε η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων, επισημαίνοντας ότι με το συγκεκριμένο πλαίσιο δεν λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος, αν και σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο αποτελεί δεσμευτική υποχρέωση της χώρας να εκτιμά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις για σχέδια και προγράμματα, που ενδέχεται να έχουν σημαντικές

παιδιά, ανέφερε ότι έως το τέλος του καλοκαιριού θα φέρει άλλα δύο νομοθετήματα στη Βουλή, με τα οποία θα επισπεύδονται οι εντάξεις περιοχών στα σχέδια πόλης και θα αλλάζει ο τρόπος έκδοσης των οικοδομικών αδειών.

Τι προβλέπει το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο

Νέο «Καποδίστρια» που θα ολοκληρωθεί σε τέσσερα χρόνια και θα περιορίσει περίπου κατά το ήμισυ τις Περιφέρειες, τις Νομαρχίες και τους Δήμους της χώρας, «απόσυρση» (κατεδάφιση) κτιρίων στις τουριστικές περιοχές με αποζημίωση των ιδιοκτητών τους, διεύρυνση των εξορυστικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων και των πετρελαίων της Θάσου, προβλέπει το Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο, το οποίο έχει κατατεθεί στη Βουλή. Επίσης, εντός τετραετίας προβλέπεται η ολοκλήρωση του δασολογίου, που θα συνδυαστεί με το άρθρο 24 του Συντάγματος, εντός ενός έτους θα πρέπει να έχουν κλείσει και αποκατασταθεί όλες οι ανεξέλεγκτες χωματερές, ενώ παρέχεται η νομική βάση για την επιβολή διοδίων για τα ΙΧ αυτοκίνητα στα κέντρα των πόλεων, θεσμοθετείται η αλλαγή των αγροτικών καλλιεργειών στο πλαίσιο της ΚΑΠ, ενώ θα καταργηθεί σταδιακά και υπό όρους η εκτός σχεδίου δόμηση.

Προβλέπει ακόμη νέα λιμάνια, νέα αεροδρόμια, νέους μεγάλους οδικούς και σιδηροδρομικούς άξονες, που θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της χώρας συνολικά, αλλά και τοπικά, τα περισσότερα από τα οποία θα αναπτυχθούν με συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

Στόχος είναι να δημιουργηθούν

500.000 - 600.000 νέες θέσεις απασχόλησης μέχρι το 2020.

Το τελικό κείμενο περιλαμβάνει αρκετές από τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις που κατατέθηκαν στο Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και στο πλαίσιο της διαβούλευσης, ενώ ελήφθη υπόψη και το Χωροταξικό Σχέδιο της προηγούμενης Κυβέρνησης. Σκοπός του Εθνικού Χωροταξικού Πλαισίου είναι ο προσδιορισμός στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου για τα επόμενα 15 χρόνια.

Το Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο συμπεριλαμβάνει κατευθύνσεις και μέτρα, απαρτίζεται από 14 άρθρα που αναφέρονται σε επτά ενότητες. Ειδικότερα προβλέπει:

Δασολόγιο

Εντός τετραετίας από την ψήφιση του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου, θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το δασολόγιο. Ωστόσο, κρίσιμο θέμα για την προώθηση του δασολογίου, αλλά και για την ολοκλήρωση του κτηματολογίου, είναι ο προσδιορισμός του χρόνου λήψης των αεροφωτογραφιών, που θα αποτελέσει τη βάση χαρακτηρισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων.

Ουσιαστικά η Ελλάδα διαμορφώθηκε στις δεκαετίες του 1950 και του 1960, έχει δηλώσει ο κ. Σουφλιάς. Και εξήγησε ότι το Σύνταγμα της Ελλάδος

μέτρων από τον αιγιαλό.

Εκτός σχεδίου δόμηση

Αναφέρεται ο περιορισμός, αλλά όχι η κατάργηση, της εκτός σχεδίου δόμησης με συγκεκριμένες κατευθύνσεις, που θα επιτευχθεί με την υποκατάστασή της με κατάλληλες σχεδιαστικές ρυθμίσεις και ζώνες ελέγχου, κατά προτεραιότητα στις κρίσιμες περιοχές του εξωαστικού χώρου όπου ασκούνται και οι μεγαλύτερες πιέσεις (ευρύτερες αστικές, νησιωτικές, παράκτιες, τουριστικές περιοχές κλπ.).

Επίσης, με τον προσδιορισμό ευ-

τού 1974 είναι το πρώτο που περιλαμβάνει άρθρο για την προστασία του περιβάλλοντος. Το πιο φυσικό -επίειναι να ληφθούν υπόψη οι πιο κοντινές προς την ψήφιση του Συντάγματος αεροφωτογραφίες.

Ο τουρισμός

Τόσο το Εθνικό Χωροταξικό Πλαίσιο όσο και το Ειδικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό στοχεύουν στην ανάπτυξη με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον -κατά το ΥΠΕΧΩΔΕ- και εισάγουν ρυθμίσεις πολύ αυστηρότερες από τις σημερινές, ανέφερε ο κ. Σουφλιάς, ο οποίος υποστήριξε ότι δεν υπάρχει σχέση με το ισπανικό μοντέλο.

Το Ειδικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό προβλέπει κατά κύριο λόγο διώροφα κτίρια και μόνο σε μικρό ποσοστό τριώροφα, τα οποία μπορούν να αναπτυχθούν μόνο σε απόσταση μεγαλύτερη των 200

ρύτερων ζωνών στις οποίες θα επιτρέπεται η χωροθέτηση οχλουσών χρήσεων (μεταποιητικές δραστηριότητες μέσης και υψηλής όχλησης, κτηνοτροφικές μονάδες κλπ.), έτσι ώστε να απαγορευτεί η διάχυσή τους σε όλο το χώρο. Την επιβολή περιορισμών στη δόμηση, τη χρήση και την κατάτμηση, όπως εξειδικεύονται στα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια για τη Βιομηχανία, τον Τουρισμό, τον Ορεινό και τον Παράκτιο χώρο.

Για την αυθαίρετη δόμηση ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ είπε ότι υπάρχει σχετική νομοθεσία, ενώ ως τον Ιούνιο θα είναι έτοιμο το πολεοδομικό νομοσχέδιο που θα ρυθμίσει λεπτομερώς τα θέματα της δόμησης.

Τα διόδια

Το νομικό πλαίσιο για την επιβολή

συνέχεια στη σελίδα 80 ▼

διοδίων στους κατοίκους ΙΧ αυτοκινήτων, όταν θα εισέρχονται στο κέντρο των πόλεωΖΑ παρέχεται με το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο. Όπως είπε ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, υπάρχει πλέον το υπόβαθρο όταν αποφασίσουν οι αρμόδιοι υπουργοί να εφαρμόσουν διόδια στα ΙΧ στο κέντρο των πόλεων.

Παράλληλα, προβλέπεται η θέσπιση κινήτρων για οχήματα που διαθέτουν κινητήρες φιλικούς προς το περιβάλλον.

Πολιτιστική κληρονομιά

Οι περιοχές πολιτιστικής κληρονομιάς (αρχαιολογικοί χώροι, κλπ.) προστατεύονται και κατηγοροποιούνται ανάλογα με τη διεθνή, εθνική και περιφερειακή τους εμβέλεια.

Ειδικότερα, ως διεθνούς εμβέλειας χαρακτηρίζεται η Αθήνα και η ευρύτερη περιοχή της έως το Λαύριο ανατολικά και το Δαφνί δυτικά, οι Δελφοί και το σύνολο του Οσίου Λουκά στη Φωκίδα και τη Βοιωτία, η Επίδαυρος, η Τίρυνθα, οι Μυκήνες, το Άργος και το Ναύπλιο στην Αργολίδα, η Ολυμπία και ο ναός του Επικούρειου Απόλλωνος στις Βάσσες στην Ηλεία, η αρχαία Κόρινθος στην Κορινθία, ο Μυστράς στη Λακωνία, τα Μετέωρα στη Θεσσαλία, το Δίον, η Βεργίνα, η Θεσσαλονίκη, οι αρχαιολογικοί χώροι της Μαρώνας, των Φιλίππων, της Πέλλας και οι Μονές του Άθω στη Μακεδονία, ο αρχαιολογικός χώρος της Νικόπολης στην Πρέβεζα, η Κνωσός και το Ηράκλειο στην Κρήτη, η παλαιά πόλη της Κέρκυρας στα Επτάνησα, η Ρόδος, η χώρα και η Μονή Αγ. Ιωάννου στην Πάτμο, η Σαντορίνη, η Δήλος και η Μύκονος, το Πυθαγόρειο και το Ηραίο στη Σάμο, καθώς και η νέα μονή Χίου στη Χίο.

«Απόσυρση» κτιρίων

«Απόσυρση», δηλαδή κατεδάφιση καταλυμάτων και οκλούντων κτιρίων και προώθηση προγραμμάτων ανάπλασης για την περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, κατά προτεραιότητα στις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές, προβλέπει το Εθνικό Χωροταξικό, στο πλαίσιο της γενικής κατεύθυνσης για την προσέλκυση σημαντικών

για την εθνική οικονομία τουριστικών επενδύσεων. Η «απόσυρση» αφορά κτίρια που ενοχλούν το περιβάλλον και η διαδικασία της περιλαμβάνει την αποζημίωση των ιδιοκτητών των κτιρίων αυτών με χρήματα ή με μεταφορά συντελεστή δόμησης.

Διοικητική ανασυγκρότηση

Με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων διοικητικών και αναπτυξιακών ενότητων, προτείνεται η μείωση του αριθμού των διοικητικών Περιφερειών της χώρας, η μείωση του αριθμού των Νομαρχιών και των Δήμων και η ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ κράτους και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ακόμη, προτείνεται η καθιέρωση μητροπολιτικών αυτοδιοικήσεων στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης και εξέταση εφαρμογής και σε άλλα αστικά κέντρα.

Ο νέος «Καποδίστριας», που θα ολοκληρωθεί εντός 4 ετών, θα γίνει σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία, ενώ συμφωνεί και ο αρμόδιος υπουργός Εσωτερικών.

Επίσης, επιδιώκεται η ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ κράτους - κεντρικού και αποκεντρωμένου - και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πόλοι ανάπτυξης

Η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη ορίζονται ως Εθνικοί Πόλοι - Μητροπολιτικά Κέντρα και αποκτούν ανάλογη διοικητική οργάνωση, καθώς προωθείται ο θεσμός της Μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης.

Στα δύο Μητροπολιτικά Κέντρα πρέπει να υπάρξει περιορισμός της πληθυσμιακής μεγέθυνσής τους, με τον προσανατολισμό της αγοράς εργασίας σε επιλεγμένους κλάδους (ιδίως έρευνα και καινοτομία, υψηλή τεχνολογία, χρηματοπιστωτικό σύστημα, ναυτιλία, τουρισμό, πολιτισμό) και με την ανάπτυξη δορυφορικών αστικών κέντρων. Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής, όπως περιορισμός των μετακινήσεων με την πολυκεντρική οργάνωση της πόλης και την ενίσχυση των εξυπηρετήσεων μέσω διαδικτύου, αποθάρρυνση των μετακινήσεων με ΙΧ

αυτοκίνητα, με παράλληλη ενίσχυση των μέσων μαζικής μεταφοράς, ιδίως των μέσων σταθερής τροχιάς, κ.ά. Προβλέπεται η συγκέντρωση σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (χρηματοπιστωτικό σύστημα, ασφάλειες, ναυτιλία), ως διεθνών κόμβων μεταφορών και διαμετακομιστικού εμπορίου, ως κέντρων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, ως πολιτιστικών μητροπόλεων, ως τουριστικών πόλων.

Ός λοιποί εθνικοί πόλοι χαρακτηρίζονται οι πόλεις Πάτρα, το δίπολο Λάρισα - Βόλος, τα Ιωάννινα, το δίπολο Ηράκλειο - Χανιά και το δίπολο Κομοτηνή - Αλεξανδρούπολη.

Ός δευτερεύοντες πόλοι χαρακτηρίζονται τα αστικά κέντρα, Κέρκυρα, το δίπολο Κοζάνη - Πτολεμαΐδα, η Λαμία και η Τρίπολη, η Καβάλα και η Καλαμάτα.

Ός λοιποί δυναμικοί πόλοι, το Αγρίνιο, η Δράμα, το Δίπολο Τρίκαλα - Καρδίτσα, η Κατερίνη, η Ξάνθη, οι Σέρρες, η Χαλκίδα.

Ο νησιωτικός χώρος του Αιγαίου, που συγκροτείται από επιμέρους νησιωτικά συμπλέγματα (Κυκλάδες, Β. Αιγαίο, Δωδεκανήσων), με κύριο προσανατολισμό στον τουρισμό, τον πολιτισμό και το περιβάλλον, καθώς και άλλες δραστηριότητες στις οποίες κατά περίπτωση διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα (π.χ. εξόρυξη στη Μήλο, στο Γυαλί, στην Τήνο).

Άξονες ανάπτυξης

Το δίκτυο πόλων εντάσσεται σε ένα πλέγμα οδικών αξόνων, το οποίο συμπληρώνεται με τις περιοχές γεωργικών, κτηνοτροφικών, αλιευτικών, εξορυκτικών, βιομηχανικών, ενεργειακών, τουριστικών, εμπορικών, διοικητικών κ.ά. δραστηριοτήτων και υπηρεσιών. Προτείνεται η ανάπτυξη των εξής κύριων αξόνων:

Ανατολικός χερσαίος Άξονας (ΠΑΘΕ), που παραμένει ο παραδοσιακός άξονας ανάπτυξης της χώρας.

Βόρειος Άξονας: Περιλαμβάνει το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, τα αστικά κέντρα Ιωαννίνων, Κοζάνης, Καβάλας, Ξάνθης και το δίπολο Κομοτηνής - Αλεξανδρούπολης, καθώς και τις διεθνείς πύλες της χώρας προς τα Βαλκάνια (Κακαβιά, Ιεροπηγή / Κρυσταλλοπηγή, Εύζανοι,

Προμαχάνας, Ορμένιο), την Αδριατική / Ιταλία (Ηγουμένισσα) και την Μικρά Ασία (Κήποι).

Δυτικός Άξονας: Περιλαμβάνει τους κύριους αναπτυξιακούς πόλους Ηγουμένισσας - Πάτρας - Καλαμάτας. Αναπτύσσεται κατά μήκος της Ιόνιας Οδού και τμήματος του αυτοκινητοδρόμου Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος - Τσακώνα.

Άξονας της κεντρικής ενδοχώρας: Κατά μήκος του Άξονα Κεντρικής Ελλάδος (Ε65), στοχεύει στη διασύνδεση των δυτικών περιοχών της Πίνδου με τον παραδοσιακό άξονα Βορρά - Νότου.

Διαγώνιος Άξονας: Κατά μήκος του οδικού άξονα Λαμία - Ιτέα / Άμφισσα - Αντίρριο - Πάτρα. Διασυνδέει άμεσα το διεθνές λιμάνι της Πάτρας με την Κεντρική Ελλάδα μέσω της Λαμίας.

Άξονας Κεντρικής Πελοποννήσου: Κατά μήκος του οδικού άξονα Κόρινθος - Τρίπολη - Καλαμάτα / Σπάρτη - Γύθειο.

Άξονας της Κρήτης: Κατά μήκος του βόρειου οδικού άξονα του νησιού (ΒΟΑΚ).

Παραγωγικοί τομείς

Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη των παραγωγικών τομέων και τη διασφάλιση των προϋποθέσεων συνύπαρξης των παραγωγικών δραστηριοτήτων (αγροτικός τομέας, βιομηχανία, τουρισμός) μεταξύ τους.

Στον αγροτικό τομέα προτείνεται ο δραστηρικός περιορισμός της διάχυσης αστικών χρήσεων στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, όπου μπορεί να αναπτυχθεί ο αγροτοτουρισμός.

Στις γόνιμες πεδινές περιοχές προβλέπεται η διατήρηση της γεωργίας και της εντατικής κτηνοτροφίας, με παράλληλη προστασία της γεωργικής γης.

Για τη βιομηχανία, βασική επιδίωξη είναι ο εξορθολογισμός της χωροθέτησης των βιομηχανικών μονάδων. Για τις νέες μονάδες επιδιώκεται η συγκέντρωση σε οργανωμένους υποδοχείς, παράλληλα με τον περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης. Οργανωμένοι χώροι προβλέπονται σε όλους τους νομούς. ■